

Vsak divjak se dá v sklad cepiti, ki je debel kakor ročnik. Če se takrat cepi, kadar začne sok pod kožo prihajati, se najraje v sklad prime. Meseca svečana ženejo že marelice, breskve in črešnje; potem slive. Meseca marca ali sušca se cepijo bruske, zadnje pa jabelka.

Divjak se ravno vprek, kder ima najlepši les in gladko kožo, prežaga in potem z nožem gladko obreže. Sedaj se nastavi nož na sredo debla, in se s kladvom nanj tolklja, da se deblo za palec globoko gladko razkolje. Ko se nož izpotegne, se zagojzdica v sklad trči, da ga toliko razširi, kolikor je cepič debel. Zdaj se cepiču vstric enega popka na obeh straneh zarezata naredi in za palec dolgo poostri ali ošpiči, da bo cepič kakor zagojzdica; pri straneh pa naj koža ostane, vendar naj bo zunajna plat nekoliko debelejša od znotrajne, da bo sklad, kadar se cepič vanj vtakne, povsod ga trdno prijel, ko se zagojzda izmakne, kože pa divjaka in cepiča se dobro sprimate. Cepič se zgoraj toliko odreže, da imasamo dva ali tri popke. Sedaj se rana zamaže, pa tudi cepič na vrhu; po tem se s canjo povije in s trakom zategne in poveže, da se lože v sklad s cepičem zaraste.

Kdor v sklad cepi, mora sledeče pomisliti: Divjak naj bo dobro vkoreninjen, niže ko je divjak cepljen, hitrejša in lepše bo rasel, debelemu drevesu se pod cepom ne smejo vse veje porezati, da imata cep in deblo iz zraka živež, in da ne bo divjak druge divje mladike pognal, cepič pa bi se ne prijel; tista strau cepiča, kder je prvi bližnji popek, se naj znotraj obrne, da se pred rana zaceli in zaraste; v eno deblo naj se dene le en cepič, če je divjak zlo debel, pa dva, od vsake strani enega, da se rana zalije; cepi naj se v lepem vremenu, vendar ne v vročini ali vetrovnem času; cepiči ne smejo muževni biti ali pa gnati; tudi ne mokri ali celo oslinjeni.

5. Cepljenje v zarezo.

V zarezo se cepi, če se žlahni cepič na debelem koncu kakor zagojzdica po obeh straneh blizo enega palca dolgo gladko prireže, tako da bo zunajna plat s kožo širja, znotraj pa cepič rob imel. Ravno tako se narobe v divjak, ko se je odrezal, proti strženu zarezata naredi, da se cepič va-njo vtakne in vso rano zakrije in napolni, koža cepiča in koža divjaka pa se sprime. Po tem se cepič k divjaku s voskom zamaže in s trakom povije.

Tako se cepiti da skozi celo leto in zimo, kdor v hiši cepi divjake, jih tudi zamore po zimi cepiti, po tem spomladi in do kresa tako delati, čeravno je drevje muževno; toda od jeseni do kresa le s takimi cepiči, v katerih še ni muzga gnala, kadar so bili odrezani. Po kresu pa se cepi z zelenimi mladikami; pa se mora vrh toliko prikrajšati, da ima cepič le dva popka, tudi listje se nad polovico prireže in rana na vrhu z voskom zamaže. Divjak se gladko poreže in otrebi, če še ni nič gnal; če pa se zeleni cepi, se mu pod cepičem do spomladi vse mladike pustijo.

6. Cepljenje z nasadom ali v žlep.

Z nasadom ali v žlep se cepi, če se divjak odreže, in ali pri strani štirivoglata, ali trivoglata zarezata, to je žleb, ali pa čez deblo zarezata napravi, in se cepič va-njo vtakne, da v zarezo prav pride in se lub z lubom sklene. Potem s cepivnim voskom rana zamaže, in s trakom poveže. Tudi se da cepiti, če se v divjakovo deblo, v svrš zvrta in cepič oklinči, da luknjo napolni in lub na lub trdno vsede, ali pa narobe, če se cep zvrta in na olupljeno deblo nasadi. Se vé, da se tako večji divjaki cepijo, pa tudi trte v zemlji tako cepljene, se rade primejo. (Dalje.)

Zgodovinski spomini.

(Spisal Dav. Trstenjak.)

Grad Strahkov.

Že učeni Eustahij, kateri je umrl leta 1149 je v svojih komentarjih (pojasnilih) grških pisateljev omenil strahovitih gradov, ki so stali še za njega v Noriku, to je v deželah: Stajarski, koroški in v gorenje-avstrijski; v katerih najdemo do dvanajstega stoletja še slovenske prebivalce. Eden takšnih strahovitih gradov je: Strahova, tudi Strahkov, v katerih oblikah se najde v listinah devetega stoletja (gl. Hor-

mayr Archiv Jahrg. 1822, Nr. 74 in 77). Ta grad stoji eno uro proti severu od mestica gornještajarskega: Rothenmann, ki se je prvlje, ko se je bilo ponemčilo, velelo: Črmeno (slav. „Cirminah“ quod rufam urbem significat) t. j.: crmeno, črveno, črleno mesto.

Zapadno stran prekrasne paltske doline okrožuje dvoje pogorje, ki se vleče v ravni črti od izhoda do zahoda. Najdeš v tej dolini lepe zelene trate, rodovitno polje in goste gojzde. Lepe kmečke hiše stojijo tukaj in razodevajo popotniku bogastvo tega kraja. Globoko v dolini teče počasno v stoterih vijugastih krivinah od izhoda proti zapadu modrikasta reka Palta, ktera pogostem vso to dolino popali, zato so jej nekaj tukaj stanujoči Slovenci dali imé Palta.*) Ona se izliva v reko Anas (Enns). To prekrasno dolino okrožuje več visokih bregov, katerih eden ima slovensko-nemško imé Openberg. Slovani so špičaste hribe imenovali: ope (sorodno z latinsk. apex), zato najdemo: Opovo naj višji hrib na fruški gori v srbski vojvodini, Opelno, Opava v slovanskem Slezkem. Bližnje predgorje se veli: Korah to je: v Korah, od ker, kor = pečina, skala. zato imé korska planina (Koralpe), Koroh, Koroha to je Korošica prebivalka korastega, pečevnatega sveta. Med Korami in Palto stoji breg Strahov ali Strahkov in na vrhuncu tega špičastega brega prestari grad: Strahova, Strahkov (dandanašnji ponemčen: v Strehau) še danes tako ponosno in mogočno, kakor pred večimi stoletji. Grad je nezmagljiv in res strahovit. Če od iztoka potuješ, ga že vidiš pet ur poprej, in dozdeva se ti, ko bi stal le en sam hram s turnom na špičasti pečini. Vendar ni tako. Dolžina grada meri 160 sežnjev, ali širina ni večja kot 20 sežnjev. Zob časa in razne spremembe po različnih posestnikih so gradu že prece odvzele podobo starinstva.

Grad Strahkov je bil do leta 1170 še v rokah slovenskih zlahntnikov. Listine omenjajo že leta 1140 plemenitaša: Durnik-a iz Strahove. Durnik je prav čisto slovensko imé, in še sedaj najdeš žive rodbine: Durek, Durnik po Slovenskem. Beseda dur pomenja strašen, strahovit, primeri oduren, to je: grd, gnusen (abominabilis). Leta 1170 se imenuje: Geron iz Strahove. Tudi ime Geron je slovensko, primeri imena: Gerima iz leta 872, pri lužičkih Slovanih, Gerislav, kralj polabskih Slovanov, Gerun, imé staropolskega plemenitaša, Gerovit, imé božanstva v mestu Bolegost na ranskem (Rujanskem, Rügen) otoku. Tudi slovenski Noričani so to božanstvo častili, kakor pričuje spominek v melski dolini na Koroškem najden, ki ima napis: Gero augusto sacrum, to je: Geru velečastnemu posvečeno.

V strahovski okolici najdeš občine z slovenskimi imeni: Lesnik (Liessing), Metlenik (Metling) Laznik (Lassing) Schlaten to je: Slatina. Plas, to je Plaz, Strimizen, to je Strmice**) itd.

Politični ogled.

Sedajne ministerstvo je zdaj zadosti jasno pokazalo, da hoče biti „verfassungstreu“ in zidati na decembarski nastavi. To bi Potočki tudi lahko bil prepuštil — Giskretu, saj je moral vedeti, da po tej poti s Čehi ne bo nič opravil.

Kakor se iz vseh časnikov bere, skorej nobena stranka z vezdanim ministerstvom ni zadovoljna, pa tudi biti ne more, in ravno, ker nima uobenega zaupanja, bo moralo prej ko ne, v kratkem spet odstopiti. Dokler pa ne bo federalističnega ministerstva, se bo težko ktero dolgo držalo.

Ministersko svetovalstvo je najvažnejše točke poljske rezolucije dovolilo, med katerimi se tudi nahaja ta, da dobi Galicija posebnega ministra. Točka vendar, po kateri se zahteva odgovorna deželna vlada za Galicijo, ni sicer popolnoma zavržena, ali vendar zlo modificirana. Kako so se dogovorili med Poljaki in ministerstvom končali, se še nič prav gotovega ne vé, če vendar je res, da Poljaki gredo radi v državni zbor, se je stvar končala po volji Poljakov.

„Politika“ piše, da Čehi, Moravci in Tirolci ne bodo šli v državni zbor. Kaj pa bodo storili Slovenci?

*) Tudi v Galiciji je rečica imenovana Palta. Vredn.
**) Slovenci so svobodno štamani, ker so veči del koroških in štajarskih mest in gradov postavili. Že Tacit toži o Germanih (Nemcih), da nimajo ni mest ni gradov, temoč živijo v posameznih kmečkih hramih. In vendar nas naši ljubeznjivi sosedje zmirom imenujejo „barbare“, to je: divjake. Vredn.

G. Andrašy je spet na Dunaju, gotovo hoče zvedeti, kaj in kako stojijo stvari tamo, saj se tudi njemu pripisuje, da so se razpustili deželni zbori.

Nemški poslanci na Dunaju so sklenoli, da ne morejo pritrjevati federalističnim težnjam, in da se bodo z vso krepostjo protivili vsemu delovanju za federalizem.

Ogerski deželni finančni minister Lonyay je te službe odvezan in je imenovan za državnega finančnega ministra.

V Pragi so spet ovahali novo zaroto z lastno tiskarnico itd., in so začeli spet mnoge osebe zapirati, morebiti spet hočejo vpeljati izjemni stan, samo da Čehom spet usta zamažejo.

V Zagrebu je zdaj na videz spet vse tiho in mirno, pravi se vendar, da na tihem zlo tli v Hrvaški in da se zna v kratkem vneti.

Srbska knjezinja Julija Obrenović se je v korist knjeza Milana in Srbije odrekla vsem pravicam, ktere je imela kakor udova Mihajla do njegovih dober in do Srbije.

Iz drugih zunanjih držav ni nič posebnega novega o politiki čuti, samo iz Italije še zmirom prihajajo glasi, da so republikanci zmirom zlo delavni in da se uporne čete po vseh straneh zmirom množijo in da še vlada nobene ni popolnoma zatrla.

Novičar.

(Državni poslanec dr. Toman) je na Dunaju nevarno zbolel, kar tim bolj obžalujemo, ker bi njegova delavnost posebno v vezdajnih časih nam zlo potrebna bila. Upamo, da bode vendar spet v kratkem se ozdravil in da stopi na svoje važno mesto.

(Graf, ki je s kmeti hudo ravnal.) 13. t. m. je sodnija v Zagrebu obsodila grofa Viktora Orsič-a na tri leta v težko ječo zastran tega, ker se mu je dokazalo, da je s kmeti strašno budo ravnal, zvun tega je Orsič tudi zgubil zlahtnost.

(„Naša Sloga“) se pravi novi gospodarsko-politični list, ki je te dni izšel prvokrat v Trstu. Namenjen je posebno za prebivalce v Istriji, Dalmaciji in na kavarnerskih otokih, in zatorej je pisan v nekem posebnem, rekel bi, hrvaško-slovenskem jeziku, ktere ga govorijo imenovani stanovniki. Kar se vidi iz programa, moramo reči, da bo list prav koristen, in to se že kaže iz prve številke. Ker je pisan v takem jeziku, da ga vsak Hrvat in Slovenec lahko razume, bi bilo želeti, da bi se tudi razširil po Hrvaški in Sloveniji. Naročnina iznese 1 gold. za kmeta pa 20 kr. do konca tega leta, in se naj pošlje na vredništvo „Naše Sloge“ v Trst Via Capuana Nr. 1969/1.

(Gosp. Hermann Gödel,) c. k. dvorni svetovalec na Dunaju, rojen Mariborčan, bode pri prihodnji volitvi kandidiral za deželnega poslanca v mestu Mariboru. Kakor se sliši je zmogel tudi slovenskega jezika in sploh ni neprijatelj Slovencev.

(Za nadškofa v Zagrebu) ne bo imenovan občno ljubljenski narodnjak Strossmayer, temoč neki g. Mihalović. To še vendar zdaj znajo samo neki dunajski časniki, in zato je upanje, da ne bo tako.

(Volitve deželnih poslancev za Štajarsko) bodo za kmetijske občine 23., za mesta, trge in trgovinske zbornice 27., za veliko posestvo 30. junija. Vlada bode pre podpirala nemškutarje, ko se boji da Slovenci ne bi šli v državni zbor.

(Prav po vladinem vradništvu.) V Marija-Theresioplju na Ogorskem je nekemu ubogemu očetu, ki ima mnogo otrok, zgorole 28 gold. v bankoveih, ktere je z velikim trudem skupej spravil za najemnino. Mali delek bankovea, ki je še rešen bil, pošlje ministerstvu s prošnjo, v kteri je popisal svojo veliko nadlogo in prošil, naj se mu denar nadomesti. Čez tri mesece je res dobil 30 kr. za on kosček bankovea, ob enem pa tudi eksekucijo, da mora plačati 1 gold., ker pismo na ministerstvo ni imelo koleka. Tako se pomaga ubogim!

Poslano.

Iz Bučkovec pri Mali Nedelji 29. maja. — Ne morem si kaj, da ne bi nekterih vrstic napisal proti dopisu pod „Poslanem“ 19. listu „Slov. Gospodarja“. Gospod župnik Malonedeljski se tamkaj vede, kakor bi bil izvrsten narodnjak — pravi prijatelj slovenskega ljudstva. — Z velikim veseljem bi tudi mi sprejemali g. župnika in njegov dopis, ako bi le bilo kaj resnice na njem. Toda žali Bog! da je takih lastnosti gosp. župnik popolnoma prost. Gospoda,

Izdatelj, založnik in odgovorni vrednik Dr. Matija Prelog.

djanja hočemo imeti! — Ravno to velja tudi o njegovih, v okrajni zastop propadlih kandidatih, kadar volimo volilce za poslanstvo v deželni zbor, ktere imamo že pred pragom. — H koncu zakličem: „Trikrat slava vsem volilcem, kteri so tudi za našo faro dva iskrena in značajna narodnjaka zvolili v okrajni zbor!“ *)

Jakob Petek.

*) Zdaj pa pač o tem ne besede več.

Vredništvo.

Letni in živinski sejmi na spodnjem Štajarskem od 7. do 19. junija 1870.

Sejmi brez zvezdice so letni in kupčijski, z jedno zvezdico zaznamnani (*) so živinski, s zvezdicama (**) so pa letni in živinski.)

7. junija. Pri sv. Dubu** v okraju konjičkem; pri sv. Emi** v okraju jelškem; v Račju**, okraju mariborskem; v Marenbergu**; v Radgoni**; v Brežicah**; v Laškem trgu.
8. " " Pri št. Martinu** blizu Slovenograda.
9. " " Pri sv. Heleni**, v okraju jelškem; pri sv. Martinu** na podravju v okraju mariborskem; v Pilstajnu**, v okraju kozjem; pri sv. Primožu blizu Celja; v Trebovljah
13. " " V Blanci v okraju sevniškem; v Kozjem**; pri sv. Jurju** blizu Celja; pri sv. Duhu** v okraju konjičkem; pri sv. Janžu blizu Dravberga v okraju slovenskoškem; v Brežicah**; v Rogatecu**; v Žavcu**; v Žiganji gori** v okraju sevniškem.
16. " " V Celju; v Lembahu*, okraju mariborskem; v Lembergu** v okraju konjičkem; na Planini** v okraju kozjem; v zgornji Kostevnici*; na Opletnici** v okraju konjičkem; v Pobrežju*, okraju ptujskem; v Mozirju** v okraju gornjegraškem.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaždinu		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	z.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	50	4	80	5	20	4	60
Rži	3	55	3	60	3	60	3	50
Ječmena	3	—	0	00	3	65	3	30
Ovsa	2	5	2	45	2	50	2	90
Turšice (koruze) vagan	3	50	3	55	3	40	3	60
Ajde	3	5	3	—	3	45	2	80
Prosa	2	80	2	40	3	50	2	80
Krompirja	2	—	1	70	1	80	1	70
Govedine funt	—	21	—	26	—	24	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	25
Svinjetine črsteve funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	11	—
" 18"	—	—	5	85	0	—	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	8	—
" 18"	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	80
" mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	70
Sena cent	3	—	2	50	1	90	2	60
Slame cent v šopah	2	—	1	50	0	95	1	80
" za steljo	1	60	1	—	0	85	1	20
Slanine (špeha) cent	38	—	42	—	38	—	40	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 80 kr. a. v.

Ažijo srebra 120.50.

Narodno drž. posojilo 96.80.

Loterijske srečke.

V Trstu 28. maja 1870: **62 42 45 6 36**

Prihodno srečkanje je 11. junija 1870.

Hranilnica

občine mesta Brežic.

Hranilnica občine mesta Brežic, ktera je od c. kr. namestnije v Gradcu 6. prosenca 1870 št. 15844 dovoljena, začne svoje opravke

meseca junija 1870.

Od konca bode uradni dan vsak pondeljek v mestni hiši od 8. do 11. dopoldne, razun tistih pondeljkov, na ktere pade praznik ali sejem v Brežicah. Ta dan se bodo denarji sprejemali in nazaj plačevali, in tudi druga opravila dovrševala. Od denarjev, kteri se v hranilnico vložijo, se bode 5 od 100 obresti plačevalo, od razposojenih denarjev pa 6 od 100 obresti jemalo.

Za varnost vloženih denarjev je občina Breškega mesta za 10.000 gld. svojega nepremakljivega premoženja zastavila.

Ravnateljstvo

hranilnice občine breškega mesta.